

UNGDÓMSSÍÐAN

Ritstjóri: MICHEL NIELSEN

JA, so eru vit her aftur. Vit vóna, kærar lesarar, at tit halda okkum til góðar, at vit hava verið burturi so leingi, men av ymskum orsøkum hevur tað ikki ligið fyrri enn nú. Men nú eru vit so her aftur, og vit vilja royna at hava okkurt áhugavert hvørja ferð, tað veri so okkurt um poppmusik, film, okkurt søguligt, okkurt statistiskt, ella mangt annað.

Tíverri eru umstøðurnar soleiðis, at tað ikki ber til, at halda áfram við teknikkappingina, kanska fer tað at liggja betri fyrri seinri, men av og á verður nokk eisini møguleiki fyrri onkra aðra kapping.

Frá hesu ferð av fara vit so eisini at hava eina nýggja grein, TÍÐINDI UR KEYPMANNAHAVN, sum fer at siga frá nógvum av tí, sum í lotuni hendir í Danmark. Hesa ferð verður tað eitt petti um sporvognarnar og bussarnar í Keypmannahavn, næstu ferð verður tað so okkurt heilt annað, so vónandi fara tit, góðu lesarar ikki at keða tykkum.

Mangt og hvat

VÆL GJORT

Ein genta í Sioux City við tí dansktljóðandi navninum Ellen Christensen hevur útint tað stóra bragdið at tveita eitt rotid egg í høvðið á Barry Goldwater. Tað kom at kosta henni, fyrriuttan eggid, eina bót uppá 50 dollars, men hon helt, at tað var 50 dollars vert.

DIAMANTARNIR HJÁ SAUD

Tann nýlig fráfarin arabiski kongurinn Ibn Saud kemur í hvussu er fyrri fyrst ikki til at líða neyð. Fyriuttan tað, sum hann sjálvur hevur, liggur ein vøkur rúgva av diamantum og øðrum ginstumum og biðar eftir honum í Italien. Gimsteinarnir, meir enn 350 í tali, eru ein partur av einari enn stórru rúgvu av dyrgripum, sum hvurvi tað jettulvgvari hansara í 1963 dat niður í Alþunum, og øll 18, sum vóru við, doyðu. Tó væl og virðiliga varð leitað, varð onki funnið av dyrgripunum, fyrr triggir italiendarar við eina rúgvu av diamantum vórðu handtiknir fyrri nokkum vikum síðani. Teir sögu seg hava funnið skattin seinasta summar, og ikki vitad, at nakar saknaði hann.

Nú skal rætturin avgera, um hetta, teir siga, er satt, og aftaná vil Saud fáa ginstenarnar aftur sum eitt tilskot til pensjónina.

POPP?

Eitt poppkorkestur úr Keypmannahavn, Danny and the Royal Strings spældi fyrri stuttum í Korsør. Tá teir vóru línir, tók leiðarin av orkestrinum gultar sín og knasði

hann í gólvið, so at hann fór í smíldur.

Aftaná hetta skrivaðu allir limirnir av orkestrinum navn sitt á pettini, sum so vórðu givin til áhoyrararnar. Tey 500, sum vóru til staðar yldu av gleði.

WALKIE TALKIE-TJÓVAR

Mangt verður funnið uppá. Fyri kortum rændu nakrir tjóvar, sum høvdu radiosamband við hvønn annan við Walkie Talki-radio, eina fabrikk í London fyrri gullur, og annað til virði av 700.000 krónum. Ein vaktarmaður varð niðurbundin av ránsmonnum, og lá uttan at kunna gera nakað í fimm tímar, meðan teir stjólalt, sum var í fabrikkini.

NORÐPÓLURIN FLYTIR SEG

Norðpólurinn er onki síkkurt stað her á jörðini — í hvussu er ikki tann magnetiski. Vísindarmenn í Canada hava funnið tann magnetiska pólin á einum nýggjum staði á suðurendanum á Bathurst oynda, umleið 3000 kilometrar frá Winnipeg — og tað vil siga, at pólin er í tey seinastu tvey árin hevur flutt seg 20 kilometrar norðureftir og seks kilometrar eystur.

»Norðpólurinn flytir seg nú hvørt ár umleið átta kilometrar norðureftir og hálvannan kilometur eystureftir,« sigur Edward Dawson, leiðarin av teimum, sum hava funnið pólin aftur á einum staði, sum liggur 75,5 stig norður og 100,5 stig vestur. Síðan hann varð funnin í 1831, hevur pólin flutt seg 500–600 kilometrar norðureftir.

túr við teimum, so at tað var neyðugt at seta okkubussar inn á línuna, fyrri at øll kundur koma við. Eisini politittirnar eru vórðnar væl fagnaðar. Eftir eini viku vórðu 200.000 seldar, og tað sigur ikki so litið.

So kann ein koma og siga, at

tað var nógv hugnaligari við sporvognunum, men bussarnir eru tó skjótari, og har er eisini betur plass. Ja, kanska vera ikki ikki so nógv ár fyrr enn fólk í Keypmannahavn kunnu taka abbabørn síni upp á fangið og fortelja teimum, tá abbi var ungur og koyrdi við nøkrum, sum æt sporvognur ...

Ein av teimum stórtu filmunum, sum nakran tíð er gjordur, verður í lotuni sýndur í Keypmannahavn. Hesin risafilmurin eitur THE FALL OF THE ROMAN EMPIRE, á foroyiskum er væl høskandi at siga TA IÐ ROMARRIKIÐ FALL. Og sum navnið sigur handlar filmurin um, hvussu tað gekk til tá verðsrikið Róm gekk til grundar. Filmurin byrjar uppi í skógnum í Germanien, har tann rómverski keisari, Marcus Aurelius, (sum verður spældur av Alec Guinness) hevur bygt eina borg fyrri at verja markið. Marcus Aurelius er rættuliga sjúkur, og vil, aðrenn hann doyri, heldur hava herðavandring, Livius, (Stephen Boyd) sum eftirmann sín, enn sonin Commodus (Christopher Plummer), men tann gamli maðurin verður myrður, aðrenn hann fær hetta upp í lag. Tann doyni og mestsum svakligi sonurinn, Commodus verður so keisari. Hann vendir aftur til Róm og letur Livius verða eftir uppi hjá Germanarunum, tað eydnast Liviusi at fanga høvdingin fyrri Germanarunum, og saman við øllum monnum um sínum verður hann fórdur til Róm. Her eydnast tað Liviusi at fáa keisaran til at geva fanginum

grið, og teir fáa loyvi til at búgva stutt uttanfyri Róm. Liviusi fer so aftur norður at ansa eftir. Meðan hetta fer fram, hevur ein partur av tí rómverska herinum gjørt uppreistur undir leiðslu av hálvsystri Commodusi (Sophia Loren), sum vil beina fyrri beiggjanum, av tí at hon, eins og nógv onnur, heldur at hann er alt av óðugnaligur sum keisari. Commodus verður ræðsluslugin, sendir boð eftir Liviusi, sum so fer imóti upp reistrarmonnum, sum verða slignir í tí fyrsta slagnum, men í tí næsta biður tann armenski kongurinn persararnar um hjálp, og tá fara teir rómverjar, sum hava gjørt uppreistur, í parti við Liviusi, og saman eydnast tað teimum at baka persarunum. Men nú, tá Livius hevur fingið valdið yvir tí rómverska herinum, vendir hann sær imóti Commodus, og fer móti Róm

við herinum. Commodus verður, tá hann hoyrir hetta, frá sær sjálvan av illssini og sendir menn sínar út til germanarabýn, har teir drepa alt livandi kyrt — bæði menn, kvinnur og børn. Tá Livius nærkast Róm, og kemur til býin og sær alt hetta verður eisini hann illur, og fer einsamallur inn í Róm fyrri at tngast við Commodusi, men verður í staðin handtikin og dómdu til at brennast dagin eftir. Herurin, sum Livius hevur standandi uttanfyri, verður hettliga keyptur av Commodusi, og nú er alt eitt hurluvás. Men dagin eftir, tá øll í Róm standa og skulu siggia, hvussu Livius verður brenndur, hendir nakad: Istaðin fyrri at verða brenndur skal Livius berjast móti keisararunum, og vinnur hann verður hann keisari. Og sum tit, kærar lesarar, kunnu gita, vinnur hann, men hana hevur sæ nokk av øllum rotinskapi, og trekkir seg tilbaka, og filmurin endar við, at herðavandringarnir royna at bjóða honum pengar, og sostatt keypa keisararættindini frá honum.

Hesin filmurin er bert eitt litið petti burturúr tí tíðini, tá Róm gekk aftureftir hali, men hetta er søgan um, hvussu alt byrjaði: Tann svakligi keisari, sum var av harður móti uðirmonnum sínum, og tað er væl ikki neyðugt at leggja afturat, at fyri hundrad ár aftaná hetta er onki longur, sum eitur Rómarríkið.

Ein rættuliga góður filmur, sum er gjordur av tí amerikanska producentinum Samuel Bronston. Aðrir kendir sjónleikarar, sum spæla í honum eru: Mel Ferrer, James Mason, Anthony Quayle og John Ireland. Musikkurinn er gjordur og stjórnadur av tí gríkska komponistinum Dimitri Tiomkin, sum eisini stjórnadur NAVARONES KANONER. Ein filmur, sum er verður at siggia, tá hann einaferð kemur til Føroyar.

Alexander Mikli

eftir KLAUS LUND

Fyri umleið 2200 árum síðani varð ein drongur foddur í landinum Makedonien, sum liggur norðanfyrri Grikkaland. Hesin drongurinn kom á ungum árum at ráða yvir mestsum øllum tí heiminum, sum var kendur tá, og hann var kanska tann størsti herðavandringin, sum nakrantíð hevur verið. Navn hansara kom at verða Alex-

ander Mikli, og um hann er tað, her skal greiðast eitt sindur frá.

I. FILIP AV MAKEDONIEIN

Í ein landnýrðing úr Grikkalandi liggur Makedonien. Fólkini sum búðu har eru av somu ætt, sum grikkar, men tey bæði fólkasløgini vóru ógvuliga ólík. Makedoniararnir vóru ógvuliga villir og ráir, og teimum dámdu væl at kriggjast; teir vóru ikki tann mannin, sum ikki hevði dripið í minsta lagi ein fingidna — men teir vóru, sum vera man, djárvir og harðrændir. Umleið ár 359 f. Kr. fekk hetta fólkid ein dugnaligan konga, sum æt Filip, og hann vildi gjarna, hava meira veldi. Tað fyrsta hann gjordi, var at gera herin sterkan. Av bóndunum gjordi hann ein her av fólk, sum var til gongu, og sum vápn fingi teir langar lansar. Tæi ið slag skuldi vera, vórðu teir settir upp í fyrkantar, rað aftanfyrri rað. Tey fimm fremstu roðini settu so lansarnar framfyrri, og tær vóru tí so langar, at sjálvst lansarnar í fimta raði, kundu koma fram til fyrsta raði. Til at verja síðurnar á hesum fyrkantinum gjordi hann so ein annan her av óalsmonnum á hestbaki. Framhald í næstu ungdómssíðu.

Fara »The Beatles« at gevast?

Eingilskir poppsangarar, sum í seinastuni hava vitjað Danmark, hava borið ógvuliga einstjóðandi tíðindi um, at »The Beatles« fara at gevast sum poppsangarar 1. mai 1965. Hesir fyra Liverpool-dreingirnir eru hesi árin, teir hava komið saman sum »The Beatles, vorðir so viðgittir, sum ongin áður í söguni. Teir fyra, leiðarin John Lennon, Ringo Starr, Paul McCartney og George Harrison, hava tjent eina so stóra rúgvu av pengum, at teir fara at fáa ílt við at brúka alt í hesum livinum. Millum tað ótalið av miðlönnum, sum hava fagnað The Beatles, er eisini tá bretska kongahúsið, og Prins Philip hevur mangans sagt frá um tær pengargúgvurnar, sum »svartalukkurnar« hava tjent til tann bretska statskassan, pengar, sum hava havt allstórn tynding fyrri Bretlandi. Ja, bert filmurin, »A Hard Day's Night«, hevur tjent 40.000.000 krónur — ja, tygum løsa rætt: FJÖRUTU MILLJÓNIR KRÓNUR bert í USA, og pláturarnar hjá teimum eru seldar kring allan heim í meir enn 10.000.000. Fyribils verður roknað við, at teir hava tjent 392.000.000 krónur til Bretlands, og harav fáa teir síkkurt sjálvir eina vakra rúgvu.

Tíðindini siga, at tað er John Lennon, sum helst vil gevast nú. Hann er tann einasti av teimum, sum er giftur og hann hevur ikki havt nógva tíð til komu sína, Cynthia, og dóttur teirra, meðan hann hevur verið heimin runt fyrri at tjena nakrar milljónir uppá mu-

sikk, sum hann og Paul McCartney hava gjørt. SO, UM TÍÐINDINI ERU SONN, FARA THE BEATLES AT GEVAST TANN FYRSTA MAI 1965.

Í HESUM DÖGUNUM HENDIR NAKAD, SUM FER AT BROYTA BYARILIVID Í KEYPMANNAHAVN FULLKOMULIGA

Eitt av tí, sum færoyingar ið koma til Keypmannahavn einamest leggja til merkis, sporvognarnar, eru nú við at hvørja. Í hesum dögnum er KS (København. Sporveje) við at gera álvara av eini ætlan, sum hevur verið framsett fleiri ferðir aftaná kriggið. Fleiri línjur eru longu niðurlagdar og eftirfylgdar av bussum, og nú sýnist sum sporvognarnir, sum eftir eru, ikki hava langa tíð eftir. Tað, sum vísir hetta best, er, at KS hevur fingið nakrar spildurnýggjar bussar, og umframt tað eisini hevur innført eitt nýtt bilettssystem. Bussarnir eru stórir og rúmligir, og ein fyrminur er, at teir sleppa væl skjótari fram í trafikkinum enn sporvognarnir. Fyribils eru bert tveir sporvognslínjur, sum eru eftirfylgdar av tí nýggja busslagnum, men aðrenn 1967 skulu fimm aðrar línjur niðurlagðast og gerast til busslínjur, so verða 6 sporvogns

línjur eftir, men tær sleppa nokk at vera í frið, tí til ta tíð er ætlanin at gera tunnelbanar í Keypmannahavn.

Tað nýggja bilettssystemið er nakad væl smíðari, enn tað gamla. Aðrenn fyrsta november í ár, kundi ein keypa eina bilett, sum bert gall við tí sama sporvogninum ella bussinum, fyrri 85 oyru, ella eina bilett, sum loyvidi at koyra við øllum línjunum innanfyri ein tíma, fyrri eina krónu — nú aftaná 1. november, noyðist ein at keypa poletir t.e. eitt litið metalpetti, formað sum eitt pengastykki, fyrri 83 oyru, blaka polettina í eina automatin í sporvogninum. So fær ein eina bilett í staðin, sum gevur loyvi til at koyra við øllum línjunum ein tíma. Og hetta nýggja hevur vist seg at vera væl fagnað av fólk. 1. november, tá teir nýggju bussarnir koyrdu fyrri fyrstu ferð, fóru fólk í tiggjutúsundatali

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi
á landi
í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225